

Overeenkomst beeldrecht in educatieve uitgaven

Partijen:

Groep Educatieve Uitgeverijen (GEU), gevestigd te Amsterdam-Zuidoost, hierna te noemen 'de GEU'

en

Stichting Beeldrecht, gevestigd te Amsterdam, hierna te noemen 'Beeldrecht'

Overwegingen:

- a. dat Beeldrecht als auteursrechtorganisatie voor kunstenaars (schilders, beeldhouwers, illustratoren, ontwerpers, architecten en andere) ten doel heeft de auteursrechten en meer in het bijzonder de reproductierechten namens de bij haar en haar buitenlandse zusterorganisaties aangesloten kunstenaars en rechthebbenden exclusief uit te oefenen en te beschermen (voor de actuele lijst van aangeslotenen wordt verwezen naar de website van Beeldrecht, www.beeldrecht.nl);
- b. dat de GEU te dezen en zonodig in rechte zijn leden vertegenwoordigt krachtens zijn statuten (voor de actuele ledenlijst van de GEU wordt verwezen naar de website van het Nederlands Uitgeversverbond, www.nuv.nl);
- c. dat de leden van de GEU leermiddelen en integrale leersystemen maken voor het primair onderwijs, het voortgezet onderwijs, de beroeps- en volwasseneneducatie en het hoger beroepsonderwijs, waarin werken van door Beeldrecht vertegenwoordigde kunstenaars worden gereproduceerd;
- d. dat partijen sinds 1 oktober 1993 een licentieovereenkomst hebben voor het reproduceren en openbaarmaken van bovengenoemde werken;
- e. dat deze overeenkomst met ingang van 1 januari 2005 in een gewijzigde opzet is voortgezet, waarbij voor uitgaven die specifiek zijn bedoeld voor het vak Culturele en Kunstzinnige Vorming (CKV) en/of andere voor een kunstvak bedoelde uitgaven, hierna te noemen 'CKV-uitgaven', de desbetreffende uitgevers een afzonderlijke regeling treffen met Beeldrecht op basis van het door de GEU en Beeldrecht opgestelde modelcontract en voor alle overige uitgaven van de GEU-ledenbedrijven (hierna te noemen 'educatieve uitgaven') een collectieve inkoop/afkoopregeling is getroffen;
- f. dat voor gebruik van afbeeldingen van kunstwerken op omslagen een afzonderlijke regeling geldt;

- g. dat het in de bijlage opgenomen 'Modelcontract GEU/Beeldrecht voor CKV-uitgaven' integraal onderdeel uitmaakt van de onderhavige overeenkomst;
- h. dat partijen deze overeenkomst uitdrukkelijk aanmerken als een dading ter oplossing en voorkoming van geschillen op het gebied van de in de Auteurswet 1912 opgenomen excepties die met betrekking tot de aard van de uitgaven, die object van deze overeenkomst zijn, zouden kunnen worden ingeroepen alsmede ter zake van de bepaling van de hoogte van de billijke vergoeding, als bedoeld in artikel 16 van de Auteurswet 1912;
- i. dat Beeldrecht ten behoeve van de bij haar en haar buitenlandse zusterorganisaties aangesloten beeldende kunstenaars toestemming kan verlenen en ten behoeve van niet-aangeslotenen een bemiddelende rol op zich neemt en dienaangaande een beperkte vrijwaring afgeeft.

Partijen zijn het volgende overeengekomen:

Artikel 1 Reproductie en Openbaarmaking

1. Beeldrecht verleent onder te noemen voorwaarden toestemming aan GEU-leden de werken van de al dan niet de bij haar of bij één van haar zusterorganisaties aangesloten beeldende kunstenaars, te reproduceren en openbaar te maken in educatieve uitgaven, met uitzondering van CKV-uitgaven. Beeldrecht vervult met betrekking tot het gebruik van werken van niet-aangeslotenen een bemiddelende rol buiten rechte.

2. Voor het reproduceren van werken van beeldende kunstenaars op omslagen zullen GEU-leden van geval tot geval schriftelijk aan Beeldrecht toestemming vragen. Beeldrecht zal de aanvraag terstond in behandeling nemen en zal zo spoedig als mogelijk de beslissing kenbaar maken. Indien de toestemming door de kunstenaar of diens erven afhankelijk wordt gesteld van voorafgaande fiattering van drukproeven van de reproductie zal Beeldrecht op aanvraag van de desbetreffende uitgever zo spoedig mogelijk de beslissing van de betrokken kunstenaar of diens erven schriftelijk mededelen. Indien de betrokken kunstenaar of diens erven de drukproef goedkeuren, houdt zulks tevens de toestemming tot reproductie in waarom de uitgever verzocht heeft. De toestemming wordt tevens geacht te zijn verleend indien Beeldrecht niet binnen drie weken na ontvangst van de proeven een beslissing heeft bekendgemaakt.

Artikel 2 Vergoeding

1. Voor het verkrijgen van de toestemming als bedoeld in artikel 1 lid 1 is de GEU namens de GEU-ledenbedrijven aan Beeldrecht jaarlijks een afkoopsom verschuldigd voor de in het desbetreffende jaar verschenen educatieve uitgaven, voor het eerst voor de in 2005 verschenen en te verschijnen uitgaven.

2. De afkoopsom om het gebruik van reproducties van beeldende kunst in educatieve uitgaven te regelen, heeft betrekking op alle reproducties van beeldende kunst, dus ook reproducties van niet aangeslotenen bij Beeldrecht.

3. De hoogte van de afkoopsom is gebaseerd op een schatting van het aantal gebruikte reproducties van beeldende kunst in educatieve uitgaven, vermenigvuldigd met het geldende tarief¹ van 1/8 pagina bij een oplage tot 5000 exemplaren met toepassing van een korting van 40% waarin in voorkomende gevallen het beroep op een of meer van de beperkingen op het auteursrecht is verdisconteerd. De schatting van het aantal gebruikte reproducties is vervolgens gerelateerd aan de omzetgrootte van de uitgeverij. Voor het kalenderjaar 2005 is de afkoopsom vastgesteld op 10.000 euro .

Indexering

4. De afkoopsom zal door Beeldrecht van kalenderjaar tot kalenderjaar worden aangepast aan eventuele veranderingen van het gemiddelde van het loon- en prijspeil. Als loonindex wordt gehanteerd het door het CBS te publiceren loonindexcijfer op uurbasis voor alle werknemerscategorieën tezamen. Als prijsindex wordt gehanteerd het door het CBS te publiceren totaal prijsindexcijfer voor de gezinsconsumptie.

5. De afkoopsom kan jaarlijks vóór 1 oktober worden herzien. Herziening kan plaatsvinden indien blijkt dat de taxatie van het jaarverbruik, waarop de vergoeding is gebaseerd, substantieel afwijkt van het werkelijke gebruik, of indien de gegevens waarop het aantal gebruikte reproducties is gebaseerd (omzetgrootte en aantal ledenbedrijven in de desbetreffende omzetcategorieën) substantieel is gewijzigd. Een door partijen overeengekomen wijziging van de afkoopsom zal met ingang van het daaropvolgende kalenderjaar worden toegepast.

6. Vergoedingen voor gebruik van werken van kunstenaars op de omslag van een educatieve uitgave worden, na verleende toestemming, door Beeldrecht bepaald volgens het geldende Beeldrechttarief, met toepassing van een GEU-korting van 20%.

Betaling

7. Beeldrecht zal jaarlijks medio het desbetreffende kalenderjaar factureren. De GEU zal de betaling overeenkomstig de factuur binnen 60 dagen na de factuurdatum verrichten. Bij overschrijding hiervan is de GEU een vertragingsrente, gelijk aan de wettelijke rente, aan Beeldrecht verschuldigd. Deze gaat in op de 62e dag na de factuurdatum.

De GEU draagt zorg voor de doorbelasting aan de leden naar rato van hun omzetgerelateerde contributiebijdrage aan de GEU.

Exclusief BTW

9. Alle volgens deze overeenkomst door Beeldrecht in rekening te brengen bedragen zijn exclusief het hoge BTW-tarief en dienen daarmee te worden verhoogd.

¹ Voor het meest actuele tarief wordt verwezen naar de site van Stichting Beeldrecht: www.beeldrecht.nl.

Artikel 3 Persoonlijksheidsrecht en copyrightvermelding

1. GEU-leden zullen, met inachtneming van het persoonlijkheidsrecht van de betrokken kunstenaar (als bedoeld in artikel 25 van de Auteurswet 1912), aan de uitvoering van de reproducties de uiterste zorg besteden.

2. GEU-leden verbinden zich om op één van de entreepagina's of in een colofon, dan wel op de pagina waar reproducties van kunstwerken zijn opgenomen, de volgende tekst te vermelden:

'Van werken van beeldende kunstenaars zijn de publicatierechten geregeld met Stichting Beeldrecht te Amsterdam.

© c/o Beeldrecht Amsterdam .. (jaartal publicatie)'

Artikel 4 Vrijwaring

1. Beeldrecht vrijwaart de GEU-ledenbedrijven tegen alle aanspraken van derden jegens de GEU-ledenbedrijven voorzover deze zijn gebaseerd op beweerdelijk inbreuk op auteursrechten op werken van bij Beeldrecht aangesloten kunstenaars door de Uitgever en staat in voor alle deswege door GEU-leden geleden schade.

Beeldrecht vrijwaart met het oog op haar bemiddelende rol ten aanzien van niet-aangeslotenen de GEU-ledenbedrijven tot een bedrag van vier maal het geldende Beeldrechttarief (exclusief kortingen) met een maximum van 5000 euro, voor het desbetreffende gebruik ter zake van aanspraken van niet-aangeslotenen, op grond van een aan hen toekomend recht.

De eventuele aanspraken van derden die niet binnen deze vrijwaring door Beeldrecht kunnen worden afgehandeld worden in onderling overleg met de GEU behandeld.

2. Lid 1 van dit artikel is niet van toepassing op aanspraken van derden, voor zover deze betrekking hebben op vermeend handelen van GEU-leden in strijd met de bepalingen van artikel 25 Auteurswet 1912. In een zodanig geval zal Beeldrecht niettemin naar alle redelijkheid alle maatregelen treffen die kunnen leiden tot een beperking van de door GEU-leden te lijden schade, die uit aanspraken van de door Beeldrecht vertegenwoordigde kunstenaars en rechthebbenden mocht voortvloeien.

Artikel 5 Modelcontract voor CKV-uitgaven

Voor het gebruik van reproducties van kunstwerken in CKV-uitgaven sluiten de leden van de GEU die dergelijke uitgaven uitgeven een aparte overeenkomst met Beeldrecht op basis van het GEU/Beeldrecht modelcontract voor CKV-uitgaven (bijlage)

Artikel 6 Duur

1. Deze overeenkomst is per 1 januari 2005 voor onbepaalde tijd in werking getreden.

2. Opzegging van de overeenkomst is alleen mogelijk met ingang van 1 januari van het volgende kalenderjaar, mits schriftelijk vóór 1 oktober van het desbetreffende kalenderjaar.

3. Opzegging als bedoeld in lid 2 van dit artikel heeft geen betrekking op uitgaven, waarvan de publicatiedatum is gevallen vóór de datum waartegen is opgezegd, noch op uitgaven die reeds door GEU-leden in productie genomen waren, voor zover GEU-leden Beeldrecht binnen één maand na laatstbedoelde datum schriftelijk op de hoogte stellen van die productie en het desbetreffende werk binnen zes maanden na beëindiging van de overeenkomst wordt gepubliceerd.

Bijlage: GEU/Beeldrecht modelcontract voor CKV-uitgaven

Deze overeenkomst treedt met terugwerkende kracht per 1 januari 2005 in werking na ondertekening door beide partijen.

namens het bestuur van de GEU

namens Beeldrecht

H.H.M. van der Linden
Secretaris GEU

T. Erpenbeek de Wolff
Directeur Stichting Beeldrecht

Toelichting

Inleiding

De Auteurswet 1912 heeft betrekking op alle werken van letterkunde, wetenschap of kunst. Onder 'kunstenaars' worden begrepen: schilders, beeldhouwers, illustratoren, ontwerpers, architecten, fotografen en dergelijke.

Beeldrecht beheert, in samenwerking met 21 buitenlandse zusterorganisaties, wereldwijd de auteursrechten van circa 21.000 kunstenaars. De onderhavige overeenkomst is zowel op hun werk van toepassing als op het werk van overige beeldende kunstenaars, dat wordt gebruikt in de uitgaven van GEU-leden.

De overeenkomst

De door Beeldrecht en GEU opgestelde overeenkomst heeft uitsluitend betrekking op publicaties bestemd voor het onderwijs. Deze publicaties nemen auteursrechtelijk gezien een uitzonderlijke positie in. Naast de geldende beperkingen inzake onder andere citaatrecht en kunstwerken aan een openbare plaats, bepaalt artikel 16 van de Auteurswet dat voor een overname van korte werken voor het gebruik als toelichting bij het onderwijs onder bepaalde voorwaarden geen toestemming is vereist en een 'billijke vergoeding' is verschuldigd. Het mogelijk beroep op een of meer van deze wettelijke beperkingen is door GEU en Beeldrecht om pragmatische redenen verdisconteerd in de korting van 40% op het geldend Beeldrechttarief.

Deze overeenkomst betreft een collectieve inkoop/afkoopregeling voor het gebruik van reproducties in educatieve uitgaven. Voor het gebruik van reproducties in CKV-uitgaven sluiten de leden van de GEU een aparte overeenkomst met Beeldrecht. Hiertoe is een modelcontract opgesteld door de GEU en Beeldrecht, die onderdeel uitmaakt van deze collectieve inkoop/afkoopregeling. Binnen het kader van dit modelcontract kunnen partijen daarover maatwerkafspraken maken. De handhaving van die overeenkomst is een zaak van partijen, waarbij de GEU in geval van een geschil een bemiddelende rol zal spelen.

Ad artikel 1 Toestemming

In het geval dat GEU-leden werk van kunstenaars in het binnenwerk van hun publicaties willen reproduceren, hoeven zij dit niet vooraf te melden. Voor gebruik van reproducties van kunstwerken op omslagen is wel vooraf toestemming van Beeldrecht vereist.

Ad artikel 2 Afkoopregeling voor alle educatieve uitgaven, behalve CKV

Omdat de vorige regeling tussen de GEU en Beeldrecht inzake het gebruik van werken van kunstenaars in de praktijk niet goed uitvoerbaar bleek met betrekking tot de opgave van afbeeldingen in educatieve uitgaven, hebben partijen besloten om af te zien van een opgaveplicht. Het gebruik van reproducties in educatieve uitgaven zal jaarlijks op basis van een schatting van het gebruik, via een collectief inkoopcontract van de GEU namens de ledenbedrijven, worden afgekocht. De basis van deze inkoop/afkoopregeling is een schatting van het gebruik van het aantal relevante afbeeldingen berekend op het Beeldrechttarief van 1/8 pagina bij een oplage tot 5000 exemplaren met toepassing van 40% korting.

Op basis van het tarief 2005 komt dat neer op € 41,40 per afbeelding. Bij de vaststelling van de omvang van het gebruik wordt een relatie gelegd met de omzetgrootte van de uitgeverij. De afkoopsom heeft betrekking op alle afbeeldingen van beeldende kunst, ook van niet aangeslotenen bij Stichting Beeldrecht.

Voor de berekening van de afkoopsom zijn de GEU-leden op basis van de GEU-contributieschalen als volgt verdeeld met een daaraan gerelateerd aantal afbeeldingen van kunstwerken, gebruikt in uitgaven die in het desbetreffende kalenderjaar zijn verschenen:

omzet 0 tot 5 miljoen (13 uitgevers)	gemiddeld 5 afbeeldingen: 207 euro
omzet 5 tot 10 miljoen (12 uitgevers)	gemiddeld 10 afbeeldingen: 414 euro
omzet boven 10 miljoen (4 uitgevers)	gemiddeld 15 afbeeldingen: 621 euro

Op basis van deze globale gemiddelde schatting is de afkoopsom voor 2005 bepaald op het afgeronde bedrag van 10.000 euro, dat op basis van één factuur aan de GEU door de GEU wordt afgedragen.

De invoering van deze inkoop/afkoopregeling voor educatieve uitgaven is gericht op een vermindering van de administratieve lasten.

CKV- en kunstuitgaven

Voor gebruik in CKV-uitgaven, waaronder kunstboeken, is een opgaveplicht, gelet op het veelvuldige gebruik van afbeeldingen van beeldende kunst en het beperkt aantal uitgaven, wel goed uitvoerbaar en is ook afrekening op basis van feitelijk gebruik mogelijk. De betreffende uitgevers sluiten op basis van het GEU/Beeldrecht modelcontract (bijlage) een afzonderlijke overeenkomst, waarbinnen een optie is getroffen om ook voor dit gebruik een afkoopsom met Beeldrecht treffen.

Omslagen

Voor de afbeelding van kunstwerken op omslagen dient wel via Beeldrecht vooraf om toestemming te worden gevraagd, omdat in sommige gevallen Beeldrecht dit gebruik moet voorleggen aan de desbetreffende kunstenaar. Indien toestemming wordt verleend, hanteert Beeldrecht op het geldende tarief een korting voor GEU-leden van 20%.

De geldende Beeldrechtstarieven zijn te vinden op www.beeldrecht.nl.

Ad artikel 3 Persoonlijkheidsrecht en copyrightvermelding

De maker kan zich verzetten tegen het veranderen en/of misvormen van diens werk. Er dient dan ook uiterste zorg te worden besteed aan de kwaliteit van reproducties en er mogen geen wijzigingen in worden aangebracht.

Ad artikel 4 Vrijwaring

Als Beeldrecht toestemming tot reproductie heeft verleend en een derde partij in dat verband een beroep doet op rechten met betrekking tot de reproductie, dan vrijwaart zij het GEU-lid. Dit geldt echter niet indien een claim betrekking heeft op een vermeende schending van de persoonlijkheidsrechten van een kunstenaar. Deze rechten berusten namelijk bij de kunstenaar zelf en niet bij Beeldrecht. Beeldrecht zal in zo'n geval, en indien gewenst, echter wel bemiddelen. In artikel 4 lid 2 is verder vastgelegd dat Beeldrecht zich zal inspannen de schade te beperken.

Omdat de onderhavige overeenkomst ook betrekking heeft op makers van kunstwerken die niet bij Beeldrecht zijn aangesloten, is de vrijwaring voor niet-aangeslotenen beperkt tot vier keer het normale Beeldrechtstarief voor het desbetreffende gebruik, met een maximum van 5000 euro. Indien bij een GEU-lid of Beeldrecht een claim binnenkomt die mogelijk niet binnen deze grens geregeld zal kunnen worden, treden Beeldrecht en de GEU in overleg om de eventuele schade zoveel mogelijk te beperken.

Vragen

In het geval er vragen zijn over de inhoud van de overeenkomst dan wel over de in de overeenkomst opgenomen procedures, kan contact worden opgenomen met het secretariaat Juridische zaken van het Nederlands Uitgeversverbond of met de Stichting Beeldrecht.

Stichting Beeldrecht: Postbus 75982, 1070 AZ Amsterdam, telefoon 020 5891840;

www.beeldrecht.nl

GEU/Nederlands Uitgeversverbond: Postbus 12040, 1100 AA Amsterdam ZO, telefoon 020 4309150; www.nuv.nl.